

Het begeleiden van beginnende scheidsrechters

Voor veel beginnende scheidsrechters is het fluiten van de eerste wedstrijden een hele opgave. Om ze zo goed mogelijk te laten fluiten en ze er vooral ook veel plezier in te laten hebben, is de rol van de begeleider erg belangrijk. Wat zijn de taken van een begeleider en wat zijn belangrijke aandachtspunten?

Taken van de begeleider

Als begeleider van beginnende scheidsrechters ondersteun je hen van begin tot einde van de wedstrijd. Dat wil zeggen dat je zowel voor, tijdens als na de wedstrijd evenals in de rust aandacht aan de scheidsrechter besteedt. Wat jouw taken zijn als begeleider wordt hieronder per moment beschreven.

I) Voor de wedstrijd

Voordat de wedstrijd begint bespreek je een aantal punten met de scheidsrechter en zorg je ervoor dat hij/zij vol zelfvertrouwen het veld op gaat.

- Spreek 20 minuten voor aanvang van de wedstrijd met de scheidsrechter af.
- Geef hem/haar één of twee tips mee en geef ruimte om vragen te stellen.
- Let er wel op dat niet teveel aan bod komt. Probeer in te schatten wat voor de betreffende scheidsrechter het belangrijkste aandachtspunt is en focus daarop.
- Het durven fluiten, duidelijk aanwijzen en positionering zijn de belangrijkste punten van aandacht (zie 'Belangrijke aandachtspunten').

Naast een voorbespreking met de scheidsrechter is het ook belangrijk om vooraf de coaches en eventueel ouders in te lichten over de begeleiding van de scheidsrechter. Hiermee kan je begrip creëren en kan je onduidelijkheden en problemen voorkomen. Benadruk dat jij er als begeleider niet staat om eventuele verkeerde beslissingen te corrigeren, maar om algemene aanwijzingen te geven. Maak daarnaast duidelijk dat je zorg draagt voor het vertrouwen en plezier van de scheidsrechter gedurende de wedstrijd en dus zal ingrijpen als coaches, spelers of publiek het te bont maken tegenover de beginnende scheidsrechter.

II) Tijdens de wedstrijd

Tijdens de wedstrijd kijk je als begeleider van achter de boarding met de scheidsrechter mee en coach je alleen als het op essentiële punten fout gaat of als de scheidsrechter om hulp vraagt. Aandachtspunten:

- je beperkt je tot een aantal aanwijzingen tijdens de wedstrijd in situaties die jullie vooraf hebben besproken.
Bijvoorbeeld: "Goed gezien" "Uitstekend opgelost" "Probeer harder te fluiten" "Loop meer voor het spel uit" "Zorg dat je eerder in de cirkel bent"
- je noteert overige punten van aandacht om na de wedstrijd te bespreken.
- je grijpt indien nodig in als coaches, spelers of publiek het te bont maken tegenover de beginnende scheidsrechter.

Sommige verenigingen zijn gestart met het begeleiden via headsets. Dit mag toegepast worden als de tegenpartij op de hoogte is gebracht van de bedoeling van deze headsets. Voordeel van deze vorm van begeleiding is dat twee scheidsrechters in één wedstrijd afzonderlijk van elkaar begeleid kunnen worden. Ook hier geldt: geef uitsluitend positieve adviezen. Let op dat niet te veel aanwijzingen worden gegeven, want dat leidt alleen maar af.

III) Tijdens de rust

Tijdens de rust kom je samen met de scheidsrechter. Je laat hem/haar ervaringen delen en vragen stellen over bepaalde situaties. Je bespreekt de tips die je voorafgaand aan de wedstrijd hebt gegeven en geeft advies voor de tweede helft. Wees altijd positief en coachend!

IV) Na de wedstrijd

Als de wedstrijd is afgelopen is het tijd voor een evaluatie. Het is belangrijk om positief te blijven en duidelijk te vertellen wat goed ging en wat nog verbeterd kan worden (dus niet wat slecht ging). Aandachtspunten:

- je komt terug op de punten die voor de wedstrijd en tijdens de rust besproken zijn;
- je bespreekt andere punten van aandacht die je tijdens de wedstrijd genoteerd hebt. Je doet dit aan de hand van een concreet voorbeeld uit de wedstrijd en vraagt naar de belevenis van de scheidsrechter bij dit moment;
- je rondt de evaluatie af door het ingevulde begeleidingsformulier (zie bijlage) aan de scheidsrechter te geven;
- je beoordeelt samen met de scheidsrechter of verdere begeleiding noodzakelijk is en geeft dit door aan de scheidsrechtercommissaris/verantwoordelijke voor de begeleiding.

Belangrijke aandachtspunten

Als begeleider van een beginnende scheidsrechter is het belangrijk om je te focussen op slechts enkele belangrijke aandachtspunten en niet teveel in één keer aan bod te laten komen. Zorg dat je op de hoogte bent van onderdelen uit de cursus en begeleid de scheidsrechter hierop. Ook het begeleidingsformulier (zie bijlage) kan je hierbij helpen. Dit formulier bevat de belangrijkste aspecten van de arbitrage voor beginnende scheidsrechters. We lichten er een aantal toe:

I) Fluiten

De fluit is het belangrijkste communicatiemiddel van een scheidsrechter. Laat daarom de scheidsrechter hard en gedecideerd fluiten. Dit zorgt ervoor dat iedereen de fluit kan horen, waardoor geen verwarring ontstaat over wel of niet doorspelen. Daarnaast komt de scheidsrechter op deze manier zelfverzekerd over.

II) Positionering

De looplijn van een scheidsrechter wordt standaard aangeduid als de hockeystick loop. Dat wil zeggen dat de scheidsrechter langs de lijn loopt tot aan de 23-meterlijn van de collega-scheidsrechter. Daarnaast moet de scheidsrechter ook op tijd naar zijn eigen cirkel lopen om rustig in de buurt van het doel de aanval te kunnen waarnemen. Als het spel zich in de cirkel afspeelt, kan de scheidsrechter het beste in de buurt van het doel gaan staan.

NB: veel beginnende scheidsrechters 'durven' niet tot in de cirkel te lopen. Het is dus belangrijk om hun daarop te coachen.

III) Signalering en waarneming

Als gefloten is, wordt de beslissing aangegeven met één arm in de juiste richting. De rechterarm is voor de aanval, de linkerarm is voor de verdediging. Alleen de scheidsrechter die gefloten heeft voor een overtreding duidt de richting. De andere scheidsrechter wijst uitsluitend als daarom wordt 'gevraagd'. Mocht per ongeluk gelijktijdig worden gefloten en aangewezen, dan fluit de scheidsrechter op wiens helft de overtreding heeft plaatsgevonden opnieuw en geeft hij de juiste richting aan. De middenlijn beslist hierbij. De andere scheidsrechter laat op dat moment onmiddellijk zijn arm zakken.

IV) Controle over de wedstrijd

De twee scheidsrechters vormen een team dat er samen voor zorgt dat de wedstrijd goed verloopt. Door houding en uitstraling kunnen scheidsrechters laten zien dat zij een team zijn. Ze steunen elkaar zoveel mogelijk en kunnen elkaar indien nodig raadplegen.

Bijlage I Begeleidingsformulier beginnende scheidsrechters

Scheidsrechter		Collega	
Wedstrijd		Uitslag	
Klasse		Datum	
Begeleider		Tel. / E-mail	

Algemeen beeld van de wedstrijd:

Prestatie scheidsrechter			
Technische zaken (fluiten, aanwijzen, positionering)	te verbeteren	voldoende	goed
Basistechnieken fluiten			
Juiste looplijnen			
Ingrijpen op juiste moment			
Goede positionering			
Toepassen spelregels en afspraken	te verbeteren	voldoende	goed
Juiste bestraffing voor de gemaakte overtredingen			
Voordeelregel			
Waarneming	te verbeteren	voldoende	goed
Herkenning van spelsituaties en overtredingen			
Controle over de wedstrijd	te verbeteren	voldoende	goed
Gezag en uitstraling			
Communicatie met spelers			
Ingrijpen op juiste moment			
Algehele indruk van de scheidsrechter	te verbeteren	voldoende	goed
(Geef een totaalindruk van het optreden van de scheidsrechter)			

Aandachtspunten voor de volgende wedstrijd: